

УДК 342.336.1

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.7.29>**Євгенія Павліченко,**

канд. юрид. наук,

доцент кафедри державно-правових дисциплін та міжнародного права

Донецького юридичного інституту Міністерства внутрішніх справ України

Олена Гузенко,

канд. екон. наук,

доцент кафедри господарсько-правових дисциплін

Донецького юридичного інституту Міністерства внутрішніх справ України

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

У статті проведено дослідження щодо становлення та сучасного розвитку нормативно-правового регулювання економічної безпеки України як основи подальшого сталого розвитку держави та суб'єктів господарювання. Окреслено сучасні умови розвитку економіки України, що створили умови для негативного впливу різних чинників на економічну безпеку країни. Систематизовано основні нормативно-правові акти щодо забезпечення економічної безпеки та проведено ретроспективний аналіз актів, що слугували причиною появи сучасних нормотворчих документів. Наголошено на недосконалості законодавчого закріплення категорії «економічна безпека», визначення якого наразі міститься в нормативному документі, який має рекомендаційний характер. Доведено, що забезпечення економічної безпеки держави це компетентна спеціалізована діяльність державних органів з попередження, виявлення та нейтралізації загроз економічній безпеці держави, створення умов для задоволення національних економічних інтересів. Виявлено проблемні моменти у сфері інституційного забезпечення економічної безпеки України. Встановлено проблеми наявного нормативно-правового підґрунтя забезпечення економічної безпеки. Узагальнено основні загрози правовому забезпеченню економічної безпеки бізнес-структур в Україні. Встановлено, що об'єктивно необхідним є посилення правового та адміністративного регулювання національної безпеки з боку держави, прийняття та запровадження відповідних законодавчих актів. Обґрунтовано пропозиції щодо удосконалення нормативно-правового забезпечення досліджуваної сфери. Забезпечення економічної безпеки держави передбачає формування економічної політики, інституційних перетворень і необхідних механізмів, що усувають або пом'якшують вплив факторів, що підривають стійкість національної економіки. Все це має здійснюватися за допомогою прийняття комплексу організаційно-правових, соціально-економічних заходів, що реалізуються на основі якісних індикаторів і кількісних показників, включаючи макроекономічні, демографічні, зовнішньоекономічні та ін.

Ключові слова: економічна безпека, нормативно-правова основа, правове регулювання, розвиток.

Постановка проблеми. В сучасних умовах реформування адміністративно-правової системи провідним завданням України залишається намір стати членом Європейського Союзу. Цей процес відзначаються специфічними особливостями, що пов'язані з підвищенням ролі держави в економіці. Основою практичної реалізації вказаного напрямку є посилення економічної безпеки України.

Сучасні напрями національної економічної безпеки України можна визначити як не досить життєздатні, оскільки їм властива певна ізолюваність. Саме це становить перешкоди для України стосовно її інтеграції в європейський простір. Однак відмова від такої інтеграції буде спричиняти загрози для ефективного розвитку економічної системи

України. Слід відзначити, що саме розвиток є основною передумовою забезпечення національної безпеки України.

Забезпечення сталого економічного розвитку потребує необхідності подальшого розвитку національної безпеки порівняно з політичними і стратегічними чинниками, оскільки саме економічний напрям стає пріоритетом світового розвитку. Усе вищезазначене вказує на актуальність представленого дослідження.

Аналіз сучасних досліджень і публікацій. До визначення основ економічної безпеки звертались класики економічної теорії Овен Роберт, М.Т. Циперон, Б. Спіноза, А. Сміт, Д. Рікардро, М. Вебер та інші науковці.

Проблемам дослідження економічної безпеки були присвячені праці російських учених Є. Кузнецової, І. Петрова, О. Ермоленко, А. Розанова, А. Шарапо та інші.

Українські науковці В. Геєць, З. Варналій, О. Барановський, С. Глазьев, В. Сенчагов, Є. Олейников, О. Власюк, Я. Жаліло, О. Користін, В. Ліпкан та інші проводили дослідження стану нормативно-правової бази економічної безпеки держави як однієї з її фундаментальних категорій.

Однак і сьогодні питання розвитку та удосконалення нормативної бази економічної безпеки залишаються не досить завершеними.

Відзначимо, що поява терміна «безпека» належить до періоду 1190 року, коли англійський філософ, економіст Овен Роберт використав його як стан людини, яка вважає себе захищеною [1]. М.Т. Цицерон на перше місце ставив проблему забезпечення безпеки [2]. Б. Спіноза пов'язував безпеку з безпосереднім функціонуванням органів управління [3].

За сучасних умов визначення безпеки характеризується різними науковими підходами. Безпека розглядається як захищеність елементів системи від загроз [4]. Безпека це стан об'єкта у системі його взаємозв'язків з точки зору можливості до виживання [5]. У кожній окремо взятій державі є власне поняття безпеки, що обумовлено історією її розвитку [6].

Безпека є елементом правової системи та представляється як специфічна сфера правової охорони та захисту конституційних інтересів громадян, суспільства, держави й нації. Складовою економічної безпеки є чинна система законодавства, що регламентує діяльність суб'єктів щодо її забезпечення [9].

В. Ортинський вказує, що норми адміністративного права регламентують різноманітні суспільні відносини в ході забезпечення економічної безпеки та розглядає і оцінює Конституцію як основу, фундамент всієї системи законодавства, як юридичну базу поточного законодавства, у тому числі забезпечення економічної безпеки [7].

Ю. Волошин відзначає, що норми адміністративного права є регламентацією різноманітних суспільних відносини в процесі забезпечення економічної безпеки. Складники механізму правового забезпечення економічної безпеки виступають юридичними засобами адміністративно-правового впливу на суспільні відносини, що виникають у зв'язку з організацією та здійсненням цієї діяльності [8].

Результати аналізу досліджень в області забезпечення економічної безпеки дали підставу висувати, що економічна безпека це

необхідна умова забезпечення стабільності політичної та соціальної систем будь-якої країни, тому формування економічної безпеки входить до складу важливіших функцій держави. Проблема забезпечення економічної безпеки важлива на будь-якому етапі розвитку країни й потребує нормативно-правового регулювання.

Метою статті є аналіз нормативно-правового регулювання економічної безпеки в Україні та обґрунтування напрямів його поліпшення.

Виклад основного матеріалу. Провідним напрямом розвитку будь-якої держави є забезпечення тісного взаємозв'язку між її розвитком та безпекою. Розвиток суспільних відносин та безпека визначаються як взаємообумовлені елементи процесу життєдіяльності суспільства.

Слід зазначити, що формування організованого суспільства, пов'язаного зі створенням безпечних умов його існування, спонукало об'єднання окремих осіб в організовану управлінську структуру.

На думку авторів дослідження, провідне значення в системі нормативно-правового регулювання забезпечення економічної безпеки мають програмні документи а саме: стратегії, концепції, доктрини, вони виступають як установчі та представляють систему офіційно прийнятих у державі поглядів. До цих документів належать: Стратегія сталого розвитку «Україна-2020» [10]; Стратегія національної безпеки України [11]; Концепція боротьби з тероризмом [12]; Воєнна доктрина України [13] та низка інших.

Основним програмним документом, що регулює розвиток системи забезпечення національної та економічної безпеки України, є Стратегія національної безпеки України.

Дослідження загальних концептуальних настанов Стратегії національної безпеки України дали змогу констатувати, що в ній здійснено оцінку внутрішніх і зовнішніх загроз національній безпеці та стратегічних ризиків, визначено принципи забезпечення національної безпеки.

Серед джерел забезпечення економічної безпеки треба виділити закони. Особливе місце в системі правових актів займають закони України «Про основи національної безпеки», «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», у яких зазначено, що безпека в економічній сфері України є складовою національної безпеки України загалом [14; 15].

У названих Законах України визначається сутність зовнішніх і внутрішніх загроз щодо економічної безпеки України, систематизуються завдання щодо визначення

критеріїв і параметрів, які характеризують національні інтереси в галузі економіки, визначаються напрями формування економічної політики.

Слід зазначити, що державна політика в галузі забезпечення безпеки реалізується органами державної влади та місцевого самоврядування на основі Стратегії національної безпеки України, інших концептуальних документів, які розробляє Рада національної безпеки й оборони, вона визначає основні напрями державної політики в галузі забезпечення безпеки [16].

Державна політика, спрямована на забезпечення економічної безпеки, повинна базуватись на засадах нормативно-правової бази разом зі встановленням кількісних та якісних параметрів і критеріїв економічної безпеки України.

Отже, логічно необхідним стає формування законодавчого забезпечення економічної безпеки. Автори статті під ним розуміють встановлення компетенції та відповідальності органів державної влади України, при умові взаємозалежної та скоординованої сукупності цілей, завдань, принципів та концепцій забезпечення економічної безпеки, основних напрямів їх функціонування як основних елементів системи забезпечення економічної безпеки.

Нині провідним завданням є встановлення співвідношення всього законодавства у сфері економічної безпеки до тих завдань, які поставлені державою в галузі сталого розвитку. Для цього доцільно здійснити систематизацію та кодифікацію нормативно-правової бази, уникаючи протиріч, що містяться в юридичних нормах та встановити пріоритети правового регулювання в сфері економічної безпеки.

Треба зазначити, що Хартією про особливе партнерство НАТО – Україна утворено Комісію НАТО – Україна для консультацій між членами НАТО і Україною з питань безпеки.

Ключовими завданнями Комісії у сфері економічної безпеки є підготовка пропозицій для прийняття рішень з питань застосування заходів щодо запобігання загрозам економіці держави на підставі досвіду країн НАТО у подоланні негативних чинників, спричинених різними загрозами.

В умовах інтеграції України і Європейського Союзу аналіз чинної нормативно-правової бази свідчить про підвищення ролі міжнародно-правових актів у забезпеченні економічної безпеки, оскільки зростає роль взаємодії держав у економічній сфері.

Етапи історичного розвитку економічних відносин мають безпосередній зв'язок

із забезпечення економічної безпеки. Проблеми забезпечення економічної безпеки виникли одночасно зі становленням та розвитком державних інтересів в економічній сфері. Питання забезпечення економічної безпеки постійно виникали на міжнародному рівні, починаючи з появою Резолюції Генеральної Асамблеї ООН.

На думку авторів, економічну безпеку доцільно розглядати як базову основу для забезпечення національної безпеки держави в цілому та її стійкого соціально-економічного розвитку.

Під економічною безпекою слід розуміти можливість розвитку економіки держави з метою забезпечення стабільного соціально-економічного розвитку та відповідного захисту економічних інтересів індивідів, господарюючих суб'єктів, регіонів та держави.

Економічну безпеку держави слід розглядати з позиції забезпечення захисту життєво важливих інтересів всього народу держави, суспільства в економічній сфері від зовнішніх та внутрішніх загроз

Економічна безпека це такий стан економіки, при якому забезпечується достатньо високе та стійке економічне зростання, ефективне задоволення економічних потреб, контроль держави за рухом та використанням національних ресурсів, захист економічних інтересів держави на національному та міжнародному рівнях.

Економічна безпека передбачає забезпечення рівноваги економічної системи.

З точки зору адміністративно-правового регулювання під забезпеченням безпеки слід розуміти приведення державної політики, спрямованої на створення й підтримку необхідного рівня захищеності об'єкта, до адекватних умов захищеності.

Авторами визначено, що з юридичної точки зору економічна безпека включає такий стан суспільних відносин, що підлягають правовому регулюванню, при яких поведінка суб'єктів права відповідає встановленим правовим нормам а також такий стан законодавства, яке не суперечить вимогам економічної безпеки.

Отже з точки зору авторів статті, економічну безпеку як правову категорію слід визначати як стан національної економіки, що характеризується наявністю захисту від усіх видів загроз, є результатом діяльності щодо захисту економічних інтересів держави.

З точки зору правової форми забезпечення економічної безпеки доцільно представляти як діяльність державних органів щодо виконання вимог безпеки з метою забезпечення національних економічних інтересів.

Забезпечення економічної безпеки можна представляти як правове явище, що має специфічний характер, характеризується багатоаспектними підходами щодо трактування даного явища. Провідним завданням забезпечення економічної безпеки є визначення засобів задоволення потреб, що спрямовані на стан захищеності суспільних інтересів.

Правове регулювання забезпечення економічної безпеки як виду державної діяльності повинно визначатися наступними ознаками:

- встановлення національних економічних інтересів, що визначають зміст права щодо їх захисту з метою стабільного розвитку держави;
- виявлення загроз, що виникають внаслідок неправомірної поведінки суб'єктів суспільних відносин;
- формування правовідносин між суб'єктами, які регулюються законодавством;
- забезпечення нормативно регламентованої діяльності державних органів, наділених правом застосовними повноваженнями щодо забезпечення безпеки.

Забезпечення економічної безпеки можна представляти як вид державно-владної діяльності, тобто організаційної, управлінської, адміністративної, правоохоронної, спрямованої на реалізацію національних інтересів.

Правове регулювання економіки як засобу забезпечення економічної безпеки можна представляти як сукупність закріплених законодавством заходів економічного, організаційного чи іншого впливу, у результаті реалізації яких забезпечується економічна та соціальна стабільність розвитку держави.

Таким чином, метою правового регулювання економічної безпеки повинно бути створення найліпших умов для розвитку економіки.

Порушення принципів правового регулювання виступає як причина виникнення економічної кризи.

Головним орієнтиром для здійснення правового забезпечення державного регулювання економіки повинно бути забезпечення оптимального та ефективного здійснення господарської діяльності.

У цьому зв'язку необхідно в законодавстві здійснювати оптимальне поєднання осіб-правового та публічно-правового регулювання, що дозволить зменшити вплив держави на економічні процеси розвитку.

За таких умов зростає роль підприємницького права разом з правовими нормами регулювання розвитку економічної безпеки.

Оскільки державне регулювання економіки повинно формуватись на госпо-

дарсько-правовій основі, тобто в рамках підприємницького права а не адміністративного, то потрібно забезпечити відмежування державного регулювання економіки від публічно-правового впливу на суспільні відносини.

Отже, повинна бути сформована ефективна система правового забезпечення економічної безпеки держави, що дозволить оперативно реагувати на виникаючі зміни та виконувати функцію підтримки економіки держави на безпечному рівні.

Для цього необхідно формувати ефективні методи державно-правового регулювання забезпечення економічної безпеки та розробляти правові норми, що можуть бути зведені до наступного:

- формування цільових настанов та основних напрямів правового регулювання;
- визначення пріоритетів діяльності державних органів;
- розробка правил, що встановлюють межі правових режимів економічної безпеки;
- визначення допустимих правових обмежень та межі дозволеної поведінки суб'єктів права;
- формування спеціальних вимог, стандартів, нормативів забезпечення економічної безпеки;
- визначення переліку та порядку використання засобів та технологій забезпечення економічної безпеки;
- встановлення юридичної відповідальності за порушення вимог економічної безпеки.

Діяльність в області забезпечення економічної безпеки повинна формуватись на альтернативних прогнозах економічного та соціального розвитку держави.

Об'єктивно необхідним є посилення правового та адміністративного регулювання господарської діяльності з боку держави, прийняття та запровадження відповідних законодавчих актів.

Державна діяльність щодо забезпечення економічної безпеки повинна включати комплекс правових заходів, а саме:

- заходи щодо здійснення загальної координації розвитку економіки;
- заходи щодо забезпечення стійкого розвитку виробництва та його ефективності;
- заходи щодо створення сприятливих умов для розвитку конкуренції.

Отже, забезпечення економічної безпеки держави це компетентна спеціалізована діяльність державних органів з попередження, виявлення та нейтралізації загроз економічній безпеці держави, створення умов для задоволення національних економічних інтересів.

Висновки

Чинне нормативно-правове забезпечення економічної безпеки держави, суб'єктів господарювання в основному сформовано, проте воно недостатньо цілеспрямоване, неповне, практично на всіх рівнях нормотворче реагування на ринкові зміни запізнILE та неадекватне.

На даний час нормативно-правове забезпечення національної економічної безпеки продовжує формуватись та нараховує більше 52 законів України та 8 Указів Президента України, кількість яких продовжує збільшуватись відповідно до сформованого Антикризового Плану України.

Питанням економічної безпеки приділена увага перш за все в Конституції України, Декларації про державний суверенітет України, Постанови Верховної Ради України «Про проголошення незалежності України» та проекті Постанови «Про зміну економічної політики держави для захисту національних інтересів, розвитку економіки, подолання масової бідності та підвищення рівня життя громадян України».

Першим основним джерелом з питань нормативно-правового регулювання економічної безпеки є Конституція України, у ч. 1 ст. 17 якої визначено, що "забезпечення економічної безпеки України є найважливішою функцією держави".

Другим джерелом є кодифіковане законодавство, тобто Господарський, Цивільний, Кримінальний, Адміністративний, Митний кодекси України.

До третього джерела віднесено закони України з питань безпеки, а саме Закон України «Про основи національної безпеки України», Закон України «Про охоронну діяльність» та Закони України з питань діяльності суб'єктів забезпечення економічної безпеки, зокрема закони України «Про прокуратуру», «Про національну поліцію України», «Про Службу безпеки України», «Про державну податкову службу в Україні».

До четвертого джерела долучаються накази та інші акти міністерств, відомств, об'єднань, що регулюють окремі питання господарської діяльності.

Ще одним джерелом правового забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності є локальні нормативні акти органів місцевого самоврядування.

Виділяють наступні етапи розвитку економічної безпеки в Україні:

I етап до 1917 характеризується формуванням економічної безпеки, що зумовлено доцільністю і необхідністю здійснювати економічний баланс підприємства і його прибутків.

II етап це 1917–1930 рр. передбачав перехід від політики військового комунізму до НЕПу – становлення і розвиток економічної безпеки в умовах одержавлення засобів виробництва.

III етап це 1931–1940 рр. перехід до командно-адміністративної економіки – розвиток методики, яка включала всебічну оцінку господарської діяльності підприємства з точки зору визначення ступеня виконання плану.

IV етап це 1941 – 1991 рр. визначав становлення і розвиток галузевого та інших його напрямів, удосконалення напрацювань попередніх періодів: за воєнних часів – сприяв зростанню випуску високоякісної продукції з найменшими витратами, в післявоєнний період – на перше місце висувалися питання виробництва.

V етап з 1991 р. до теперішнього часу – спроби пристосування напрацювань попередніх періодів до сучасних умов (ринкові засади господарювання, роздержавлення, демонополізація виробництва, конкуренція, ризик).

Усі нормативно-законодавчі акти доцільно згрупувати в чотири групи: 1) документи, що закладають правові основи національної економічної безпеки України; 2) документи, що регламентують галузевий розвиток з забезпечення безпеки; 3) документи, що регламентують стратегічний розвиток національної економічної безпеки України; 4) документи, що спрямовані на стійкий розвиток національної економіки та суспільства.

Рекомендовано під нормативно-правовим забезпеченням національної економічної безпеки України розуміти сукупність нормативно-правових актів як частину загальної системи забезпечення національної безпеки України, що законодавчо закріплює відносини суспільства, держави, особистості, суб'єктів господарювання в системі забезпечення національної економічної безпеки України, що є важливим фактором розвитку національної економіки та суспільства.

Запропоновано проводити удосконалення законодавчої бази економічної безпеки. Напрями діяльності слід спрямовувати на створення ефективної, дієвої правової основи всієї системи забезпечення національної безпеки держави як основи ефективного розвитку цієї системи.

Список використаних джерел:

1. Оуэн Р. Избранные сочинения в двух томах. Москва, Ленинград: Издательство Академии наук СССР, 1950. 768 с. Електронний ресурс. Режим доступа: <http://sbiblio.com/biblio/persons.aspx?id=15301>.

2. Цицерон М.Т. Об обязанностях; О государстве; О законах; О старости; О дружбе; Речи; Письма М.: Мысль, 1999. 782 с
3. Спиноза Б. Богословско-политический трактат / Пер. с лат. М.М. Лопаткина, С.М. Роговина, Б.В. Чредина: М.: Академический проект: 2015. 486 с. Электронный ресурс. Режим доступа: https://platon.net/load/knigi_po_filosofii/istorija_novoe_vremja/spinoza-b-bogoslovskopoliticheskij-traktat-2015
4. Кузнецова Е.И. Экономическая безопасность и конкурентоспособность. Формирование экономической стратегии государства : монография. М. : Юнити-Дана, 2015. 239 с. Электронный ресурс. Режим доступа: <http://znanium.com/catalog/product/396053>
5. Петров И.В., Ермоленко О.М. Институциональные аспекты воспроизводства экономической безопасности региона в условиях модернизации банковского сектора : монография. Краснодар : Южный институт менеджмента, 2014. 269 с. Электронный ресурс. Режим доступа: <http://www.iprbookshop.ru/25964.html>
6. Розанов, А.А. Безопасность: подходы Запада. Минск : Университетское, 1994. – 126 с.
7. Ортинський В. Аналіз нормативно-правової основи забезпечення економічної безпеки. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки.* 2016. №855. С. 4-12. Электронный ресурс. Режим доступа: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn>
8. Волошин Ю.О. Конституційно-правове забезпечення європейської міждержавної інтеграції: теоретико-методологічні аспекти. К. : Логос, 2010. 428с.
9. Драган О.І. Соціально-економічна безпека: конспект лекцій. К.:НУХТ, 2013. 114 с. Электронный ресурс. Режим доступа: <http://library.nuft.edu.ua/ebook/file/107.13.pdf>
10. Про Стратегію сталого розвитку "Україна-2020": Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015. Электронный ресурс. Режим доступа: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#n10>.
11. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року "Про Стратегію національної безпеки України": Указ Президента України від 26.05.2015 р. № 287/2015. Электронный ресурс. Режим доступа: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>.
12. Про Концепцію боротьби з тероризмом: Указ Президента України від 25.04.2013 р. № 230/2013. Электронный ресурс. Режим доступа: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/230/2013>.
13. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року "Про нову редакцію Военної доктрини України": Указ Президента України від 24.09.2015 р. № 555/2015. Электронный ресурс. Режим доступа: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/555/2015>.
14. Про основи національної безпеки: Закон України від 19.06.2003 р. № 964-IV. *Відомості Верховної Ради України.* 2003. № 39. Ст. 351.
15. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики: Закон України від 01.07.2010 р. № 2411-VI. *Відомості Верховної Ради України.* 2010. № 40.
16. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 05.03.1998 р. № 183/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України.* 1998. № 35. Ст. 237. Редакція від 11.01.2019, підстава 2646-VIII

Yevheniia Pavlichenko, Olena Guzenko. Regulatory regulation of economic security of Ukraine

The article contains analytical results regarding the establishment and development of economic security. The scientific views of scientists on the development of the regulatory framework for ensuring economic security of Ukraine are shown. The article examines the legal regulation in the field of economic security, determined by a set of objectively determined social relations aimed at providing protection against threats to the national economy.

The modern conditions for regulating economic security are defined, which includes such tools as planning, programming, forecasting, financial and credit regulation, monetary control, foreign exchange regulation, and the regime of foreign investment. regulation of international payments, etc.

The most important problems of ensuring the economic security of the state are identified, suggestions are made for improving the regulatory and legal support of the economic security of the state.

It is shown that the legal support for economic security is mainly formed, but it is not sufficiently purposeful, incomplete, at almost all levels, regulatory regulation for market changes is belated and not adequate to modern conditions.

In general, the legal regulation of the economy as a means of ensuring economic security can be represented as a combination of the directions of economic, organizational and other influences enshrined in the legislation, as a result of which economic security and social stability of the development of the state are ensured.

Economic security exists both at the national level and at the regional level, at the level of individual businesses. Ensuring the economic security of the state involves the formation of economic policy, institutional transformation and the necessary mechanisms to eliminate or mitigate the impact of factors that undermine the stability of the national economy.

The author notes that the development of a highly efficient and socially oriented market economy should be carried out by gradually forming optimal mechanisms for the organization of production and distribution of goods and services in order to maximize the welfare of society and every citizen.

Key words: economic security, regulatory framework, legal regulation, development.